

Maak weeksystemen passend op het bedrijf

Tekst: Filip Heeman - adVee Dierenartsen

Beeld: Twan Wiermans

Met een meerwekensysteem zijn verschillende voordelen te behalen op diergezondheid. Minder leeftijdsgroepen en volledige aandacht op een enkele taak per periode, maakt het veterinair aantrekkelijk om de overstap te maken naar een meerwekensysteem. Het gekozen systeem moet passen bij het bedrijf, terwijl de transitie zorgvuldig gepland moet worden.

De algehele sfeer in varkensland is weer positief,... biggen brengen opnieuw meer op, en ook de vleesvarkens zullen noodzakelijkerwijs snel volgen. Kortom, de hele sector komt weer in een positieve vibe... Echter, een vraag die zich vanuit de praktijk stelt, is hoe kunnen we het economische rendement op een varkensbedrijf jaarrond verhogen? Het beheersen van infecties speelt hierin uiteraard een belangrijke rol. Eerder hebben we met adVee Dierenartsen in dit magazine al veel voorkomende ziekten toegelicht. Een mogelijke manier om infecties te beheersen is het opstellen van een adequaat schema. Daarnaast dient uiteraard voldoende aandacht uit te gaan naar andere factoren zoals voer en klimaat. Echter, door een strikte interne en externe biosecurity te hanteren, kunnen de technische resultaten al aanzienlijk verbeteren. Een andere tool om het rendement op een varkensbedrijf te verhogen, is het groepsgewijs werken met managementsystemen, ofwel weeksystemen. Graag neem ik met jullie de belangrijkste principes door.

Meerwekensysteem

Het traditionele weekstelsel wordt vooral gebruikt bij de grotere bedrijven. De meest gehanteerde meerwekensystemen in Europa zijn het

3-, 4- en 5-weken systeem. Een belangrijk voordeel van een meerwekensysteem is dat zeugen in grote groepen werpen, gespeend en opnieuw gedekt worden. Uiteraard biedt dit voordelen op het vlak van arbeidsbesparing door een efficiëntere werkplanning.

Bovendien kan de afwisseling in arbeid bijdragen tot een aangename werksfeer. Een ander belangrijk voordeel is de hogere gezondheidsstatus op het bedrijf, aangezien er minder leeftijdsgroepen aanwezig zijn. Hierdoor is versleping van infecties tussen verschillende diergroepen beduidend minder, wat resulteert in lagere gezondheidskosten. Het hanteren van een meerwekensysteem biedt bovendien de mogelijkheid het all-in-all outprincipe maximaal te benutten. Door het aanleveren van grotere, uniforme groepen biggen kan bovendien een hogere verkoopprijs gerealiseerd worden. In de vleesvarkensstal komt de uniforme leeftijdsopbouw de immuniteit en dus de groei ten goede.

Een belangrijk voordeel van een 4- en 5-wekensysteem in vergelijking met het 3-wekensysteem is dat er slechts 1 groep aanwezig is in de kraamhokken. Naast het voordeel op het gebied van gezondheid – denk hierbij

Minder leeftijdsgroepen in de kraamhokken betekent minder problemen in het snottebellenklasje.

De dekplanning moet strak georganiseerd zijn.

aan de beheersing van bijvoorbeeld geboortedarree – is er uiteraard een financieel voordeel vanwege de lagere investeringskosten. Er dient dan ook te allen tijde gestreefd te worden naar een maximale bezetting van de kraamafdeling. In het 4-wekensysteem worden 2 drukke weken gevolgd door 2 rustige weken. Op de piekmomenten moeten extra arbeidskrachten ingeschakeld te worden. In de drukke weken vinden de activiteiten spenen, dekken en werpen plaats. In het 5-wekensysteem wisselen 3 drukke en 2 rustige weken elkaar af, waarbij verschillende variaties op dit thema bestaan afhankelijk van de gebruikte speenleeftijd. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het altemnerend spenen op maandag en donderdag, waardoor de speenleeftijd stijgt van 3 weken naar 3,5 weken. Er zijn echter ook bedrijven die 2 meerwekensystemen synchroon laten lopen waarbij bijvoorbeeld 2 groepen van 300 zeugen elk afzonderlijk in een 3 wekensysteem draaien.

Strakke planning

Een belangrijke voorwaarde tot succes is het behouden van strakke dekgroepen, waarbij >90 procent van de zeugen binnen de 2 dagen gedekt dient te worden. Cruciaal hiervoor is dat de berigheid vlot dient te verlopen. Nadelig in de praktijk is het voorkomen van een second litter syndroom, gekenmerkt door een tweede worp die slechter uitvalt dan de eerste worp. De gewichtsofbouw van de fokgelten tijdens de opfokperiode speelt hierbij vaak al een cruciale rol. Respecteer de voorwaarden gesteld aan de leeftijd en gewichten van de fokgelten bij de eerste inseminatie. Ook het omspringen met (on)regelmatige terugkomers en herdekkingen verdient bij een meerwekensysteem de nodige aandacht aangezien deze niet zomaar eenvoudig in een volgende weekgroep in te passen zijn. Een systematische aanpak en strakke dekplanning zijn dan ook van groot

Een belangrijke voorwaarde tot succes is het behouden van strakke dekgroepen, waarbij >90 procent van de zeugen binnen de 2 dagen gedekt dient te worden. Cruciaal hiervoor is dat de berigheid vlot dient te verlopen.

belang. Een goede begeleiding vanuit KI speelt hierin een belangrijke rol, aangezien het herkennen van de cyclus of drachtstadium van zeugen enige expertise vraagt.

Goede omschakeling

Ook de bronstsynchronisatie van gelten is hierbij een noodzaak, dit om de nieuwe zeugen vlot en efficiënt te laten instromen. In een eerdere editie zijn we met adVee Dierenartsen al uitvoerig ingegaan op een goede quarantaineperiode. Ook bij een meerwekensysteem speelt de instroom van fokgelten een cruciale rol. Advies is om 24 dagen voor de geplande dekdatum van de zeugengroep waarin de fokgelten terechtkomen, te starten met de bronstsynchronisatie. Na 18

dagen toediening van altrenogest zijn alle gelten in hetzelfde cyclusstadium. Belangrijk is dat de gelten in deze fase geen stress ondervinden. Na de behandeling dient gestart te worden met een maximale bronststimulatie, waarbij de inzet van flushvoer, voldoende licht (minimaal 17 h) en beercontact (bij voorkeur 2 keer daags op een vast tijdstip, gedurende 15 minuten) niet mogen ontbreken.

Bij het omschakelen naar een meerwekensysteem dient de varkenshouder vaak de nodige creativiteit aan de dag te leggen. Vooral met betrekking tot de stalinrichting dienen vaak aanpassingen doorgevoerd te worden. Aangezien er grotere groepen zeugen tegelijkertijd werpen, dienen alle puzzelstukjes samen te vallen; een misstap heeft vaak grotere gevolgen. Kortom, met inachtneming van enkele spelregels dient elke varkenshouder voor zichzelf uit te maken met welk systeem het meest efficiënt gewerkt kan worden. Mits de juiste toepassing en het voldoen aan de gestelde voorwaarden, kan het werken met een groepsgewijs managementsysteem tal van voordelen bieden. ←